

Fremsat den 25. oktober 2017 af udlændinge- og integrationsministeren (Inger Støjberg)

Forslag

til

Lov om ændring af udlændingeloven

(Etablering af Nationalt ID-center)

§ 1

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1117 af 2. oktober 2017, som ændret ved § 1 i lov nr. 572 af 31. maj 2010, foretages følgende ændring:

1. Efter § 40 h indsættes:

»§ 40 i. Nationalt ID-center afgiver udtalelser og yder rådgivning og bistand til offentlige myndigheder i forhold til spørgsmål om fastlæggelse og kontrol af identiteten på udlændinge, som ønsker at indrejse i, eller som opholder sig i Danmark. Nationalt ID-center etablerer endvidere et ID-netværk.

Stk. 2. De offentlige myndigheder, som udlændinge- og integrationsministeren i medfør af stk. 7 kan beslutte skal være omfattet af stk. 1, kan uden udlændingens samtykke videregive oplysninger, herunder oplysninger om udlændingens rent private forhold og andre fortrolige oplysninger, til Nationalt ID-center, hvis videregivelsen er nødvendig for varetagelsen af centerets funktioner.

Stk. 3. Oplysninger, som Nationalt ID-center modtager i medfør af stk. 2, registreres og opbevares i en database, der føres af centeret, og kan behandles af centeret til de formål, der er nævnt i stk. 1, 1. pkt.

Stk. 4. Nationalt ID-center udøver sine funktioner i fuld uafhængighed.

Stk. 5. Fastlæggelsen af Nationalt ID-centers overordnede strategi, prioriteringer og indsatsområder såvel som retningslinjerne for centerets langsigtede virksomhed og udvikling sker i Nationalt ID-centers referencegruppe. Nationalt ID-centers leder deltager i referencegruppens møder.

Stk. 6. Nationalt ID-center afgiver en årlig beretning om sin virksomhed til udlændinge- og integrationsministeren. Beretningen offentliggøres.

Stk. 7. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke offentlige myndigheder der er omfattet af stk. 1.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2018.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Gældende ret
 - 2.1. Udlændinges oplysningspligt
 - 2.2. Fastlæggelse af udlændingens identitet i praksis
 - 2.3. Godkendelse af rejsedokumenter
 - 2.4. Persondatalovens og forvaltningslovens regler om videregivelse samt persondatalovens regler om opbevaring af data
3. Ministeriets overvejelser
4. Den foreslåede ordning
 - 4.1. Nationalt ID-centers opgaver
 - 4.2. Behandling af oplysninger
 - 4.3. Snitflader i forhold til Nationalt Kriminalteknisk Center
 - 4.4. Nationalt ID-centers organisation mv.
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
7. Administrative konsekvenser for borgerne
8. Miljømæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer mv.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Fastlæggelse af udlændinges identitet er en vigtig del af myndighedernes kontrolarbejde på udlændingeområdet. Til det formål anvendes en række forskellige metoder, f.eks. ægthedsundersøgelser af dokumenter, interviews, sprogtest, aldersundersøgelser og undersøgelser af fingeraftryk.

Fastlæggelse af udlændinges identitet giver anledning til en række udfordringer. Eksempelvis fremlægger mange asylansøgere ingen identitetsdokumenter, ligesom nogle udlændinge forsøger at benytte falske eller forfalskede dokumenter til at indrejse og opnå ret til ophold her i landet. Således er der risiko for, at myndighederne i dag i visse tilfælde meddeler opholdstilladelse i Danmark til udlændinge, uden at myndighederne med sikkerhed ved, hvem de pågældende er. Ligeledes sker der et misbrug med og tyveri af identiteter, hvilket gør det muligt for nogle udlændinge uretmæssigt at tage et længerevarende ophold her i landet, opnå rettigheder her i landet, som de pågældende ikke har krav på, f.eks. en opholdstilladelse eller velfærdsydelse, eller at begå f.eks. skattesvig, forsikringsvig eller anden form for kriminalitet.

Den daværende regering (Venstre) indgik den 18. november 2016 en aftale med Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om finansloven for 2017. Et element i aftalen var at styrke sikkerheds- og kontrolindsatsen på udlændingeområdet, herunder ved at etablere en ny national ID-enhed, der – som et uafhængigt kompetencecenter på ekspertniveau – skal sikre et kvalitetsmæssigt og ressourcemæssigt løft af kontrolindsatsen på udlændingeområdet, rådgive og yde bistand til andre offentlige myndigheder i principielle og vanskelige sager og spørgsmål, dele viden og erfaringer om ID-spørgsmål med relevante myndigheder samt bidrage til et bedre samarbejde på tværs af myndighederne og dermed til en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne, øget kvalitet, samt bedre fastlæggelse af udlændinges identitet. Regeringens inspiration til at etablere en sådan myndighed er hentet i bl.a. Norge, hvor man har haft gode erfaringer med en tilsvarende myndighed (Nasjonalt ID-senter), der siden etableringen i 2010 har bidraget positivt til at styrke myndighedernes arbejde med at fastlægge udlændinges identitet.

Formålet med lovforslaget er at udmønte ovennævnte politiske aftale om at styrke kontrol- og sikkerhedsindsatsen på udlændingeområdet, således at der etableres en ny myndighed – Nationalt ID-center – med ekspertise inden for identitets- og dokumentkontrol mv. med henblik på at styrke arbejdet med at fastlægge udlændinges identitet.

2. Gældende ret

2.1. Udlændinges oplysningspligt mv.

Efter udlændingelovens § 40, stk. 1, 1. pkt., har en udlænding oplysningspligt over for udlændingemyndighederne, idet en udlænding skal meddele de oplysninger, som er nød-

vendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til loven kan gives, inddrages eller bortfalde, eller om udlændingen opholder sig eller arbejder lovligt her i landet.

Hvis oplysningspligten efter udlændingelovens § 40, stk. 1, 1. pkt., ikke opfyldes, kan dette i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige regler indebære, at f.eks. en udlændings ansøgning om opholdstilladelse ikke imødekommes.

2.2. Fastlæggelse af udlændinges identitet i praksis

Hvis en udlænding over for en offentlig myndighed fremviser et pas, et identitetskort eller et andet dokument, som indeholder oplysninger om den pågældendes identitet og tilknytning til et oprindelsesland, en situation eller andre omstændigheder, f.eks. fødselsattest, militære dokumenter, videsattester mv., skal myndigheden, når det er relevant, vurdere, om dokumentet er ægte og gyldigt, og om udlændingen, der fremviser dokumentet, er dets rette ejer.

I den forbindelse skal myndigheden således vurdere bl.a., om det fremviste dokument er udstedt af rette myndighed på rette måde, at det ikke ser ud til at være ændret på uautoriseret vis, og at det i øvrigt fremstår ægte. Oplysningerne i dokumentet skal også holdes op mod personen, som fremviser det, herunder om billede, øjenfarve osv. stemmer overens, og om personen, der benytter dokumentet, har viden om og kan forklare de oplysninger, som fremgår af dokumentet. Endvidere skal myndigheden vurdere, om oplysninger i sagen eller f.eks. baggrundsoplysninger om udlændingens hjemland tilsiger, at dokumentet ikke kan lægges til grund, eksempelvis hvis et identitetskort fra et givent land generelt set har lav troværdighed. Det bemærkes i den forbindelse, at den omstændighed, at et dokument er ægte, ikke nødvendigvis betyder, at dets indhold er korrekt. Således kan f.eks. et ægte identitetskort være udstedt på grundlag af falske underliggende dokumenter.

Til brug for identitetsfastlæggelsen kan der med udlændingens samtykke iværksættes nødvendige personundersøgelser, herunder aldersundersøgelse, sprogtest eller DNA-test, ligesom dokumenter kan blive sendt til Nationalt Kriminalteknisk Center under Rigspolitiet med henblik på teknisk ægthedsundersøgelse.

I forhold til myndighedernes arbejde med fastlæggelsen af udlændinges identitet bemærkes, at der i dag er stor forskel på bl.a., hvordan dette arbejde er organiseret, samt hvilke kompetencer og hvilket teknisk udstyr der er til rådighed for myndighederne mv.

2.3. Godkendelse af rejsedokumenter

Efter § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1197 af 26. september 2016 om udlændinges adgang her til landet følger det, at andre landes pas og anden rejsелеgitimation godkendes af udlændinge- og integrationsministeren efter indstilling fra Rigspolitiet.

I praksis foregår dette ved, at Rigspolitiet modtager prøveeksemplarer (specimens) af pas og øvrige rejsedokumenter fra andre landes ambassader via henholdsvis Udenrigsministeriet eller Udlændinge- og Integrationsministeriet. Rigspolitiet foretager på den baggrund en teknisk undersøgelse af, hvorvidt dokumentet opfylder betingelserne i medfør af bekendtgørelsens §§ 2-6.

Rigspolitiet udarbejder herefter en indstilling om, hvorvidt rejsedokumentet opfylder betingelserne for at blive anerkendt som gyldig rejseselegitimation i Danmark.

2.4. Forvaltningslovens og persondatalovens regler om videregivelse af oplysninger samt persondatalovens regler om opbevaring af data

Adgangen for en forvaltningsmyndighed til at videregive oplysninger om enkeltpersoner (personoplysninger) til en anden forvaltningsmyndighed reguleres af persondatalovens regler, uanset om videregivelsen sker manuelt eller elektronisk, jf. forvaltningslovens § 28, stk. 1.

Efter § 28, stk. 2, må oplysninger af fortrolig karakter, som ikke er omfattet af stk. 1, kun videregives til en anden forvaltningsmyndighed, når 1) den, oplysningen angår, udtrykkeligt har givet samtykke, 2) det følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov, at oplysningen skal videregives, eller 3) det må antages, at oplysningen vil være af væsentlig betydning for myndighedens virksomhed eller for en afgørelse, myndigheden skal træffe.

I det omfang en forvaltningsmyndighed er berettiget til at videregive en oplysning, skal myndigheden på begæring af en anden forvaltningsmyndighed videregive oplysningen, hvis den er af betydning for myndighedens virksomhed eller for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, jf. forvaltningslovens § 31, stk. 1.

Persondatalovens § 5 fastlægger en række grundlæggende principper for behandling af personoplysninger.

Efter persondatalovens § 5, stk. 1, skal oplysninger behandles i overensstemmelse med god databehandlingsskik. Det betyder, at databehandlingen skal være rimelig og lovlig.

Efter persondatalovens § 5, stk. 2, 1. pkt., skal indsamling af oplysninger ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og senere behandling må ikke være uforenelig med disse formål.

Efter persondatalovens § 5, stk. 3, skal oplysninger, som behandles, være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

Efter persondatalovens § 5, stk. 5, må personoplysninger ikke opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den registrerede i et længere tidsrum end det, der er

nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles.

Persondatalovens § 6, stk. 1, indeholder de generelle betingelser for, hvornår behandling, herunder videregivelse, af personoplysninger må finde sted. Af bestemmelsen følger, at behandlingen af personoplysninger kun må finde sted, hvis én af de i nr. 1-7 angivne betingelser er opfyldt, herunder hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave, der henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige eller en tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har fået pålagt (nr. 6).

Persondatalovens § 7, stk. 1, bestemmer, at behandling af følsomme personoplysninger – om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold eller oplysninger om helbredsmæssige og seksuelle forhold – ikke må finde sted. Dog følger det af § 7, stk. 2, at sådanne personoplysninger må behandles, hvis bl.a. den registrerede har givet sit samtykke hertil, eller hvis behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastsættes, gøres gældende eller forsvares.

Efter persondatalovens § 8, stk. 2, må forvaltningsmyndigheder som udgangspunkt ikke videregive oplysninger om straffbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold end de i § 7, stk. 1, nævnte, men videregivelse kan dog ske, hvis bl.a. den registrerede har givet sit samtykke hertil, eller hvis behandlingen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe.

3. Ministeriets overvejelser

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at der er et behov for at styrke sikkerheds- og kontrolindsatsen på udlændingeområdet, herunder ikke mindst arbejdet med at fastlægge identiteten på udlændinge, som ønsker at indrejse i eller allerede opholder sig i Danmark. En vigtig del af dette arbejde handler om at forhindre identitetsmisbrug – ikke kun det misbrug, som sker ved brug af falske eller forfalskede dokumenter, men også de tilfælde, hvor f.eks. en person legitimerer sig med ægte dokumenter, som vedrører en anden person, eller hvor en person anvender et ægte dokument, som er udstedt på grundlag af falske eller forfalskede underliggende dokumenter.

Hvis udlændinges identitet kan fastlægges tidligt i processen, vil det lette den videre behandling af de enkelte sager og forbedre kvaliteten og effektiviteten på hele udlændingeområdet, ligesom det vil kunne bidrage til forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet. Eksempelvis kan en styrket identitetsfastlæggelse medvirke til et mere effektivt udsendelsesarbejde, idet uklarhed om en asylansøgers identitet vanskeliggør arbejdet med at udsende den pågældende. Herudover vil en styrket identitetsfastlæggelse af udlændinge også have en præventiv signalværdi og vil således alt andet lige bidrage til at nedbringe antallet af asylansøgere samt ulovlige indvandrere, der indrejser i Danmark uden identi-

tetsdokumenter eller med falske eller forfalskede dokumenter.

Der er i dag stor forskel på bl.a., hvordan kontrolindsatsen på udlændingeområdet og ikke mindst arbejdet med at fastlægge udlændinges identitet er organiseret, samt hvilke kompetencer og hvilket teknisk udstyr der er til rådighed for myndighederne mv. Det kan således ikke udelukkes, at myndighederne kan vurdere ægtheden og troværdigheden af samme type dokumenter forskelligt.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at etableringen af en ny uafhængig myndighed – Nationalt ID-center – med ekspertise inden for identitets- og dokumentkontrol mv. kan være et centralt tiltag med henblik på at sikre et kvalitets- og ressourcemæssigt løft af kontrolindsatsen på udlændingeområdet, herunder ikke mindst i forhold til at forhindre identitetsmisbrug f.eks. ved personfalsk eller ved brug af falske eller forfalskede dokumenter i alle typer af sager, som afgøres på grundlag af udenlandske dokumenter. Hertil kommer, at en styrkelse af kontrolindsatsen på udlændingeområdet også vil være til gavn i andre tilfælde, hvor myndighedernes fastlæggelse af udlændinges identitet danner grundlag for en myndighedsbeslutning, f.eks. i forhold til udbetaling af sociale ydelser.

Der er således behov for bl.a. at etablere et dokumentteknisk laboratorium på højeste faglige niveau, som i fuld uafhængighed kan gennemføre ægthedsundersøgelser af dokumenter i vanskelige enkeltsager, hvor der er mistanke om, at et dokument er falsk eller forfalsket. I den forbindelse skal Nationalt ID-center afgive skriftlige udtalelser om resultatet af disse undersøgelser, som kan indgå i myndighedernes videre sagsbehandling.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker, at erfaringerne fra Norge i forbindelse med etableringen af Nasjonal ID-senter har vist, at det for at sikre en effektiv opgavevaretagelse og en utvetydig ansvarsfordeling er vigtigt at fastsætte klare og bindende regler om Nationalt ID-centers arbejdsopgaver og organisation.

4. Den foreslåede ordning

Det foreslås med lovforslaget, at der oprettes en ny myndighed – Nationalt ID-center – der som et uafhængigt kompetencecenter på ekspertniveau skal sikre et kvalitetsmæssigt og ressourcemæssigt løft af kontrolindsatsen på udlændingeområdet.

4.1. Nationalt ID-centers opgaver

Det foreslås i § 40 i, stk. 1, at Nationalt ID-center skal afgive udtalelser og yde rådgivning og bistand til offentlige myndigheder i forhold til spørgsmål om fastlæggelse og kontrol af identiteten på udlændinge, som ønsker at indrejse i eller som opholder sig i Danmark. Hvilke offentlige myndigheder, der er omfattet af stk. 1, fastsættes af udlændinge- og integrationsministeren, jf. nedenfor om § 40 i, stk. 7.

I den forbindelse bemærkes det, at størstedelen af udlændinge-kontrollen i praksis sker ved den umiddelbare, ofte personlige kontakt, en udlænding har med de danske myndigheder. Eksempler på dette er den indledende kontrol af en tilrejsende ved kontrolboksene i lufthavnen, eller af en udlænding ved fremmøde hos en af udlændingemyndighederne i forbindelse med en ansøgning. Denne kontrol – som omfatter kontrol af ID-dokumenter samt andre dokumenter såvel som personkontrol, dvs. kontrol af ID-dokumentet i forhold til udlændingen – foregår oftest med relativt enkle hjælpemidler til rådighed, ligesom sagsbehandlerne kompetencer og viden om identitetskontrol kan variere.

Der skal under Nationalt ID-center etableres et dokumentteknisk laboratorium på højeste faglige niveau. Nationalt ID-center skal således kunne gennemføre ægthedsundersøgelser af alle typer dokumenter vedrørende en udlændings identitet, herunder pas og identitetskort samt dokumenter, som indeholder oplysninger om indehaverens identitet og tilknytning til et oprindelsesland, en situation eller andre omstændigheder, f.eks. fødselsattest, militære dokumenter, vielsesattester mv.

Nationalt ID-center skal afgive skriftlig udtalelse om resultatet af en ægthedsundersøgelse af et dokument til den forelæggende offentlige myndighed til brug for fastlæggelse eller kontrol af udlændinges identitet.

Det bemærkes i den forbindelse, at myndighederne omfattet af § 40 i, stk. 1, ikke skal forelægge samtlige identitetspapirer for Nationalt ID-center med henblik på ægthedsvurdering, men at det alene skal ske i tvivlstilfælde, hvor det er af væsentlig betydning for en sags udfald, og hvor den forelæggende myndighed ikke selv er i stand til med tilstrækkelig sikkerhed at foretage ægthedsvurderingen.

Nationalt ID-center skal endvidere bl.a. medvirke til at sikre, at de offentlige myndigheder, der er omfattet af § 40 i, stk. 1, har de nødvendige kompetencer på ID-området, herunder ved at forestå struktureret undervisning i kontrol af dokumenters ægthed samt i identifikationsfastlæggelse i øvrigt. Centeret får desuden en central rolle i forhold til at sikre, at trends, erfaringer og risikovurderinger fra hele verden bearbejdes, kvalitetssikres og gøres tilgængelige for de relevante myndigheder. Nationalt ID-center skal endvidere forholde sig til ID-området på et strategisk niveau og være retningsgivende for myndighedernes arbejde med fastlæggelse af identiteten af udlændinge, herunder ved at udarbejde procedurer og vejledninger herom.

Nationalt ID-center skal derigennem bidrage til et styrket samarbejde på tværs af myndighederne og dermed til en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne, øget kvalitet, samt mere kvalificeret fastlæggelse af udlændinges identitet.

Nationalt ID-center skal varetage den overordnede og tværgående koordination af myndighedssamarbejdet på ID-området, herunder bl.a. metodeudvikling i forhold til afklaring af udlændinges identitet. Nationalt ID-center skal i den for-

bindelse have ansvaret for at udarbejde retningslinjer, spørgesguides, vejledninger og procedurebeskrivelser med henblik på at kvalificere og ensarte myndighedernes tilgang til fastlæggelse og kontrol af udlændinges identitet.

Nationalt ID-center skal – i samarbejde med Rigspolitiet – indsamle, bearbejde og formidle relevant viden om trends og metoder vedrørende dokumentfalsk og personelfalsk (risikoprofiler) med henblik på, at oplysningerne bliver gjort tilgængelige for de relevante myndigheder. Dette skal bl.a. ske på grundlag af kontrolindsatsen på området for dokumentægtighed.

Nationalt ID-center skal i relevant omfang indgå i centrale internationale fora og samarbejdsrelationer for at sikre løbende kendskab til trends mv.

Nationalt ID-center skal herudover overtage Rigspolitiets opgave med at vurdere og indstille til udlændinge- og integrationsministerens godkendelse, hvorvidt andre landes pas og anden rejselegitimation kan accepteres som gyldige til indrejse i Danmark, jf. § 2 i bekendtgørelsen om udlændinges adgang her til landet.

For at sikre, at relevant information om ID-udfordringer, viden eller erfaring på systematisk vis gøres tilgængelig for myndighederne, foreslås det i § 40 i, stk. 1, 2. pkt., at der i regi af Nationalt ID-center etableres et ID-netværk, hvor myndigheder kan erfaringsudveksle, drøfte aktuelle udfordringer og problemstillinger og sikre videndeling mellem myndighederne i forhold til det praktiske arbejde med at fastlægge udlændinges identitet.

4.2. *Behandling af oplysninger*

Endvidere foreslås det i § 40 i, stk. 2, at der indføres adgang til, at de offentlige myndigheder, som udlændinge- og integrationsministeren i medfør af stk. 7 kan beslutte at være omfattet af stk. 1, uden udlændingens samtykke kan videregive oplysninger, herunder oplysninger om udlændingens rent private forhold og andre fortrolige oplysninger, til Nationalt ID-center, hvis videregivelsen er nødvendig for varetagelsen af centerets funktioner. I den forbindelse bemærkes det, at videregivelsen af oplysninger til Nationalt ID-center kan omfatte følsomme personoplysninger i henhold til persondatalovens § 7, stk. 1, som normalt kun må behandles, hvis bl.a. den registrerede har givet sit samtykke hertil, eller hvis behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastsættes, gøres gældende eller forsvares. Med bestemmelsen i § 40 i, stk. 2, tilvejebringes der klar hjemmel til, at de relevante myndigheder kan videregive de oplysninger, der er nødvendige for, at Nationalt ID-center kan varetage sine opgaver, hvilket har en vigtig samfundsmæssig betydning,

Den foreslåede bestemmelse vil således sikre, at Nationalt ID-center til brug for varetagelsen af sine funktioner vil kunne modtage alle relevante oplysninger om en udlænding, herunder formodede falske og forfalskede dokumenter, hvilket er vigtigt i forhold til centerets opgave med at afdække misbrugsmønstre i forhold til identitetsmisbrug. Det vil

samtidig være vigtigt i forhold til at identificere tendenser og kortlægge metoder om dokumentfalsk med henblik på, at oplysningerne bliver gjort tilgængelige for de relevante myndigheder. Der vil kunne forekomme tilfælde, hvor videregivelse efter de almindelige regler i persondataloven ikke vil kunne ske, f.eks. fordi der ikke foreligger samtykke, og fordi videregivelsen ikke kan siges at være nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges.

Eksempelvis kan Nationalt ID-center som led i sin generelle virksomhed – evt. på baggrund af oplysninger modtaget fra tilsvarende myndigheder i andre lande – blive opmærksom på en ny metode for dokumentfalsk, hvor det vil være relevant fra offentlige myndigheder at modtage eksempler på f.eks. pas eller vielsesattester fra et givent land. Tilsvarende kan en offentlig myndighed også blive opmærksom på nye tendenser eller mulige misbrugsmønstre, hvor myndigheden vurderer, at videregivelse af oplysninger herom vil være nødvendigt for varetagelsen af Nationalt ID-centers funktioner. Herudover kan der være tilfælde, hvor en offentlig myndighed i en konkret sag om f.eks. opholdstilladelse bliver opmærksom på et formodet falsk eller forfalsket dokument, men hvor en eventuel ægthedsundersøgelse af dokumentet – henset til oplysningerne i sagen i øvrigt – ikke vil være nødvendig for, om et retskrav kan fastlægges. I et sådant tilfælde kan det imidlertid fortsat være relevant for Nationalt ID-center at modtage det formodede falske eller forfalskede dokument med henblik på at afdække misbrugsmønstre.

Det bemærkes, at videregivelsen af oplysninger til Nationalt ID-center normalt vil ske på baggrund af den forelæggende myndigheds anmodning om bistand til fastlæggelse eller kontrol af en udlændings identitet.

Behandling, herunder videregivelse, af oplysninger efter den foreslåede bestemmelse skal i øvrigt altid ske i overensstemmelse med de grundlæggende databeskyttelsesretlige regler, som er indeholdt i bl.a. persondatalovens §§ 5 og 28-29. Det betyder bl.a., at det påhviler den myndighed, der videregiver personlige oplysninger til Nationalt ID-center om en udlænding, i fornødent omfang at orientere den pågældende udlænding om videregivelsen.

Det foreslås desuden i § 40 i, stk. 3, at Nationalt ID-center registrerer og opbevarer oplysninger, som centeret modtager i forbindelse med varetagelsen af sine opgaver efter § 40 i, stk. 1, i en database, der føres af Nationalt ID-center. Formålet hermed er at afdække misbrugsmønstre og løbende styrke arbejdet med at afsløre falske og forfalskede dokumenter. Oplysninger efter 1. pkt. kan efter forslaget behandles af Nationalt ID-center til de formål, der er nævnt i § 40 i, stk. 1, 1. pkt.

Opbevaring af de oplysninger, som Nationalt ID-center registrerer i den nævnte database, vil ske i overensstemmelse med persondatalovens regler, herunder persondatalovens § 5, stk. 5, hvorefter indsamlede oplysninger ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den re-

gistrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles. Det bemærkes i den forbindelse, at det i mange tilfælde vil være nødvendigt, at oplysninger opbevares i en længere periode, idet det vil være en forudsætning for, at Nationalt ID-center kan udføre en effektiv kontrol af identiteten på udlændinge og identificere misbrug, herunder gennem ægthedsundersøgelser af udlændinges dokumenter. Eksempelvis vil en udlænding over en årrække flere gange kunne forsøge at begå dokumentfalsk eller personfalsk. Ligeledes vil det være nødvendigt for Nationalt ID-center at opbevare eksempler på falske eller forfalskede dokumenter med henblik på i andre sager at identificere sammenlignelige misbrugstilfælde. I den forbindelse bemærkes endvidere, at det er væsentligt for Nationalt ID-center at holde sig ajour med trends og misbrugsmønstre for dokumentfalsk og personfalsk.

Nationalt ID-center har ansvaret for behandlingen af oplysninger i databasen, herunder rettigheder til bl.a. at berigtige, slette og opdatere oplysninger i databasen, ligesom myndigheden har dispositionsretten over oplysningerne i databasen.

4.3. Snitflader i forhold til Nationalt Kriminalteknisk Center

Nationalt ID-center og Nationalt Kriminalteknisk Center vil skulle arbejde tæt sammen, idet der vil være tale om to ekspertmiljøer, hvis sagsområder tematisk dækker mange af de samme elementer i arbejdet, uanset om der er tale om straffesager eller forvaltningssager.

Nationalt ID-center vil imidlertid som udgangspunkt ikke skulle beskæftige sig med sager, der indebærer politimæssig efterforskning, herunder til eventuel brug for strafferetlig forfølgning. Sådanne sager vil som udgangspunkt skulle håndteres af politikredsene bistået af Rigspolitiet, Nationalt Kriminalteknisk Center. Dette vil som hidtil gælde i alle politiets sager, herunder også i eventuelle forvaltningsretlige afgørelsessager uden for strafferetsplejen, selv om de måtte angå udlændinge.

Der vil dog kunne forekomme tilfælde, hvor Nationalt ID-center vil modtage forespørgsler fra myndigheder i sager, hvor det senere viser sig, at der vil kunne være grundlag for at indlede strafferetlig forfølgning. Det vil imidlertid ikke nødvendigvis på tidspunktet for anmodningen til Nationalt ID-center stå klart, at en strafferetlig forfølgning vil kunne komme på tale. I disse tilfælde vil sagen blive færdigbehandlet af Nationalt ID-center, som svarer den anmodende myndighed, og det vil derefter på baggrund af en samlet vurdering af sagens omstændigheder være op til den pågældende myndighed at afgøre, om sagen skal overgives til videre behandling hos politiet. Ved vurderingen heraf kan Nationalt ID-centers vurdering af sagen indgå, ligesom Nationalt ID-centers vurdering vil kunne indgå som bevis i en eventuel straffesag.

Det forudsættes i den forbindelse, at der som udgangspunkt ikke indhentes udtalelser fra både Nationalt Kriminalteknisk

Center i Rigspolitiet og Nationalt ID-center vedrørende det samme dokument.

4.4. Nationalt ID-centers organisation mv.

Det foreslås med lovforslaget i § 40 i, stk. 4, at Nationalt ID-center skal udøve sine funktioner i fuld uafhængighed. Hverken Udlændinge- og Integrationsministeriet eller andre offentlige myndigheder vil således kunne give instruks om behandlingen af en konkret sag, f.eks. en ægthedsundersøgelse af en udlændings dokument.

Det bemærkes i den forbindelse, at Nationalt ID-center i administrativ henseende placeres under Udlændinge- og Integrationsministeriet, der vil være den øverste ansvarlige for Nationalt ID-centers bevillinger og andre økonomiske forhold, personale og IT.

Det daglige ansvar for Nationalt ID-centers arbejde vil påhvile Nationalt ID-centers leder, der er chef for centerets medarbejdere. Lederen udnævnes af Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 40 i, stk. 5, etableres der en referencegruppe i tilknytning til Nationalt ID-center, hvor fastlæggelsen af Nationalt ID-centers overordnede strategi, prioriteringer og indsatsområder såvel som retningslinjerne for centerets langsigtede virksomhed og udvikling skal ske. Referencegruppen vil ikke have beføjelser til at gribe ind i den daglige opgavevaretagelse.

Med etableringen af en referencegruppe opnås en god balance mellem den faglige del af myndigheden, der skal forestå det daglige arbejde, og ekstern inddragelse i form af referencegruppen, der kan understøtte centerets strategiske udvikling og samarbejdet med myndighederne.

Referencegruppen vil bestå af medlemmer fra Ankestyrelsen, Flygtningenævnets Sekretariat, Justitsministeriet, Rigspolitiet, Statsforvaltningen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udenrigsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Udlændingenævnets Sekretariat og Udlændingestyrelsen. Udlændinge- og Integrationsministeriets medlem er formand for referencegruppen. De øvrige medlemmer udpeges af Udlændinge- og Integrationsministeriet efter indstilling fra myndighederne. Det forudsættes, at Udlændinge- og Integrationsministeriet i almindelighed vil skulle følge indstillingerne. Sekretariatsfunktionen for referencegruppen varetages af Nationalt ID-center. Nationalt ID-centers leder deltager også i referencegruppens møder.

Det foreslås i lovforslagets § 40 i, stk. 6, at Nationalt ID-center en gang årligt skal afgive en beretning om sin virksomhed til udlændinge- og integrationsministeren, som offentliggøres.

Det foreslås i § 40 i, stk. 7, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke offentlige myndigheder der er omfattet af stk. 1.

Ministeren vil således i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse kunne bestemme, hvilke myndigheder der skal kunne fremsætte begæring over for Nationalt ID-center om afgivelse af udtalelse om et dokument til brug for myndighedens virksomhed eller for en afgørelse, som myndigheden skal træffe på grundlag af udenlandske dokumenter. Det forudsættes med lovforslaget, at udlændinge- og integrationsministeren fra tidspunktet for Nationalt ID-centers etablering bestemmer, at følgende myndigheder er omfattet af § 40 i, stk. 1: Ankestyrelsen, Flygtningenævnet, Justitsministeriet, politiet, Statsforvaltningen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udenrigsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Udlændingenævnet og Udlændingestyrelsen.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Fra 2017 er der afsat 15 mio. kr. årligt (2017-pl) til etablering og drift af Nationalt ID-center. Bevillingen er afsat på § 14.11.79. Reserver og budgetregulering og udmøntes i forbindelse med ændringsforslagene til finansloven for 2018 på en ny underkonto 20 på § 14.19.01. Sekretariatsbistand til udlændingenævnene, der samtidig omdøbes til § 14.19.01. Bistand til øvrige myndigheder på udlændingeområdet mv.

Forslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for kommuner og regioner.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af persondata og om fri udveksling af sådanne data og om ophævelse af direktiv 95/45/EF (generel forordning om databeskyttelse), der gælder umiddelbart i hver medlemsstat, finder direkte anvendelse i Danmark fra den 25. maj 2018.

Med forordningen sker der i vidt omfang en videreførelse og præcisering af, hvad der allerede gælder i Danmark i dag. Det er f.eks. tilfældet med reglerne om, under hvilke betin-

gelser der må behandles personoplysninger, og hvordan personoplysninger skal beskyttes.

Ligesom i dag er der ifølge forordningens kapitel 2 visse grundlæggende principper, som altid skal iagttages, når personoplysninger behandles, samtidig med, at behandlingen kun må finde sted under visse betingelser. Forordningen skelner i overensstemmelse med gældende ret mellem almindelige personoplysninger (artikel 6) og følsomme personoplysninger (artikel 9), hvor betingelserne for behandling af de pågældende oplysninger skærpes.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den tiltænkte behandling af oplysninger om udlændinge, herunder oplysninger om rent private forhold og andre fortrolige oplysninger, ligger inden for rammerne af databeskyttelsesforordningen.

Lovforslaget indeholder herudover ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer mv.:

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 1. september 2017 til den 29. september 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Advokatsamfundet, Amnesti Nu, Amnesty International, Ankestyrelsen, Asylret, Bedsteforældre for Asyl, Børnerådet, Børns vilkår, Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Danes Worldwide, Danish Biometrics, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureauforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Universiteter, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den katolske Kirke i Danmark, Det Kriminalpræventive Råd, Digitaliseringsstyrelsen, DIGNITY – Dansk Institut mod Tortur, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Finansrådet, Flygtningenævnet, Fredsfonden, Folkehøjskolernes forening i Danmark, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Færøernes Landsstyre, HK/ Danmark, Indvandrermedicinsk Klinik, Odense Universitetshospital, Indvandreradgivningen, Institut for Menneskerettigheder, Kirkernes Integrationstjeneste, KL, Landsforeningen Adoption og Samfund, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsorganisationen LO, Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre), PRO-Vest, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Red Barnet, Refugees Welcome, Retspolitisk Forening, Rigspolitiet, Røde Kors, Rådet for Etniske Minoriteter, samtlige byretter, SKAT, SOS mod Racisme, Statsforvaltningen, Sø- og Handelsretten, Tilsynet med Efterretningstjenesterne, Udlændingenævnet, Ungdommens Røde Kors, UNHCR Regional Repræsentation for Northern Europe, UNICEF Danmark, Ægteskab Uden Grænser og 3 F.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Fra 2017 er der afsat 15 mio. kr. årligt (2017-pl) til etablering og drift af Nationalt ID-center
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det er i dag stor forskel på bl.a. hvordan kontrolindsatsen på udlændingeområdet og ikke mindst arbejdet med at fastlægge udlændinges identitet er organiseret, samt hvilke kompetencer og hvilket teknisk udstyr der er til rådighed for myndighederne mv.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 40 i, stk. 1, etableres der en ny myndighed – Nationalt ID-center – der som et uafhængigt kompetencecenter på ekspertniveau skal sikre et kvalitetsmæssigt og ressourcemæssigt løft af kontrolindsatsen på udlændingeområdet. Nationalt ID-center skal således afgive udtalelser og yde rådgivning og bistand til offentlige myndigheder i forhold til spørgsmål om fastlæggelse og kontrol af identiteten på udlændinge, som ønsker at indrejse i, eller som opholder sig i Danmark.

Dette gælder i sager, der direkte eller indirekte omhandler fastlæggelse og kontrol af identiteten på udlændinge. En sag, der indirekte omhandler identiteten af en udlænding, kan være en myndighedssag, der ikke i sig selv omhandler identifikation af en udlænding, men omhandler en vurdering af et delelement (en underliggende retstilstand eller et dokument) til brug for en anden myndigheds kontrol eller fastlæggelse af en udlændings identitet. Et eksempel kan være en vurdering af et dokument til brug for anerkendelse af en udenlandsk vielse eller af et faderskab til et barn født i udlandet, som skal bruges i en anden myndigheds sag vedrørende en udlændings ansøgning om ophold i Danmark

Nationalt ID-center skal endvidere bl.a. medvirke til at sikre, at de offentlige myndigheder, der er omfattet af § 40 i, stk. 1, har de nødvendige kompetencer på ID-området. Dette skal bl.a. ske ved, at Nationalt ID-center tilbyder struktureret undervisning i kontrol af dokumenters ægthed samt i identifikationsfastlæggelse i øvrigt.

Nationalt ID-center skal endvidere have en central rolle i forhold til at sikre, at trends, erfaringer og risikovurderinger fra hele verden bearbejdes, kvalitetssikres og gøres tilgængelige for de relevante myndigheder. Nationalt ID-center skal også forholde sig til ID-området på et strategisk niveau og være retningsgivende for myndighedernes arbejde med fastlæggelse af identiteten af udlændinge, herunder ved at udarbejde procedurer og vejledninger herom. Nationalt ID-center skal også have en koordinerende rolle for fag- og metodeudviklingen i myndighedernes identitets- og kontrolarbejde i forhold til udlændinge. Nationalt ID-center skal derigennem bidrage til et bedre samarbejde på tværs af myndighederne og dermed til en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne, øget kvalitet, samt bedre fastlæggelse af udlændinges identitet.

En forudsætning for at kunne indtage en central koordinerende rolle vil være, at Nationalt ID-center skal samarbejde med relevante fagmiljøer og aktører i Danmark og i udlandet.

Lovforslaget indebærer, at der under Nationalt ID-center etableres et dokumentteknisk laboratorium på højeste faglige niveau. Nationalt ID-center skal således på sigt kunne gennemføre ægthedsundersøgelser af alle typer dokumenter vedrørende en udlændings identitet, herunder pas og identitetskort samt dokumenter, som indeholder oplysninger om indehaverens identitet og tilknytning til et oprindelsesland, en situation eller andre omstændigheder, f.eks. fødselsattest, militære dokumenter, vielsesattester mv. Det forudsættes, at undersøgelserne foretages af sagkyndige dokumentteknikere og med avanceret udstyr baseret på internationalt anerkendte metoder.

Nationalt ID-center skal afgive skriftlig udtalelse om resultatet af en ægthedsundersøgelse af et dokument til den forelæggende offentlige myndighed i en sag om fastlæggelse eller kontrol af udlændinges identitet. En sådan udtalelse skal være ledsaget af en begrundelse for udtalelsens konklusioner.

Det bemærkes i den forbindelse, at Nationalt ID-centers skriftlige udtalelser ikke er forvaltningsretlige afgørelser, men alene har til formål at bidrage til at oplyse grundlaget for den myndighed, som skal træffe afgørelse eller i øvrigt udtale sig i en sag, som afgøres på grundlag af udenlandske dokumenter. Det vil således efter lovforslaget være en anden (ofte den forelæggende) offentlige myndighed, der i øvrigt fastlægger betydningen af udlændingens identitet for den afgørelse, som myndigheden skal træffe.

Det bemærkes endvidere, at Nationalt ID-centers skriftlige udtalelser om resultatet af en ægthedsundersøgelse af et dokument ikke vil kunne påklages til Udlændinge- og Integrationsministeriet eller nogen anden administrativ myndighed.

Det bemærkes desuden, at myndighederne omfattet af § 40 i, stk. 1, ikke skal forelægge samtlige identitetspapirer for Nationalt ID-center med henblik på ægthedsvurdering, men at det alene skal ske i tvivlstilfælde, hvor det er af væsentlig betydning for en sags udfald, og hvor den forelæggende myndighed ikke selv er i stand til med tilstrækkelig sikkerhed at foretage ægthedsvurderingen.

Det bemærkes herudover, at Nationalt ID-center alene vil skulle påtage sig at udarbejde udtalelser til brug for myndigheder inden for den offentlige forvaltning.

Nationalt ID-center bør fra begyndelsen i videst muligt omfang bidrage til udviklingen af nationale og internationale referencedatabaser, herunder påbegynde opbygningen af en egen referencesamling af fysiske prøveeksemplarer (specimens) af pas og andre dokumenter vedrørende udlændinges identitet.

I relation hertil skal Nationalt ID-center have ansvaret for at koordinere med relevante myndigheder, herunder bl.a. Nationalt Kriminalteknisk Center under Rigspolitiet, med henblik på at finde en model, hvormed myndighederne på tværs kan udnytte hinandens referencesamlinger, f.eks. ved et fælles elektronisk oversigt over specimens.

Nationalt ID-center skal også varetage den overordnede og tværgående koordination af myndighedssamarbejdet på ID-området, herunder bl.a. metodeudvikling i forhold til afklaring af udlændinges identitet. Nationalt ID-center skal i den forbindelse have ansvaret for at udarbejde retningslinjer, spørgeguides, vejledninger og procedurebeskrivelser med henblik på at kvalificere og ensarte myndighedernes tilgang til fastlæggelse og kontrol af udlændinges identitet.

Nationalt ID-center skal medvirke til at sikre, at de offentlige myndigheder, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 40 i, stk. 1, har de nødvendige kompetencer på ID-området, herunder ved at tilbyde struktureret undervisning i kontrol af dokumenters ægthed samt i identifikationsfastlæggelse i øvrigt. Nationalt ID-center vil således have ansvar for at tilrettelægge kompetenceudvikling og skal bl.a. bistå med oplæring og undervisning i samarbejde med myndighederne.

Nationalt ID-center skal besidde analyseekspertise med henblik på at identificere misbrugsmønstre på grundlag af f.eks. kontrolindsatsen på området for dokumentægted eller i forhold til udlændinge, der gør brug af ægte dokumenter, som er udstedt på grundlag af falske underliggende dokumenter. Således vil Nationalt ID-center – i samarbejde med Rigspolitiet – skulle indsamle, bearbejde og formidle relevant viden om trends og metoder om dokumentfalsk og personfalsk (risikoprofiler) med henblik på, at oplysningerne bliver gjort tilgængelige for de relevante myndigheder. Et sådant analysearbejde vil på sigt kunne bidrage til udarbejdelse af et efterretnings- og analysebaseret situationsbillede vedrørende misbrug på ID-området.

Det bemærkes, at i takt med, at myndighederne får de teknologiske redskaber til at foretage digital behandling, herunder sammenligninger af biometriske data om udlændinge, bør Nationalt ID-center opbygge ekspertise på dette område.

Nationalt ID-center bør ligeledes iværksætte initiativer, som i fremtiden kan være egnede værktøjer til fastlæggelse af udlændinges identitet og afdækning af misbrugsmønstre. Eksempler herpå kan være investering i viden og udstyr til ansigtsgenkendelse og udvikling af metoder til håndtering af meget store informationsmængder fra f.eks. mobile enheder.

Herudover skal Nationalt ID-center overtage Rigspolitiets nuværende opgave med at indstille andre landes pas og anden rejselegitimation til udlændinge- og integrationsministerens godkendelse, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 1197 af 26. september 2016 om udlændinges adgang her til landet.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 40 i, stk. 1, 2. pkt., etableres der et ID-netværk i regi af Nationalt ID-center,

hvor myndigheder kan erfaringsudveksle, drøfte aktuelle udfordringer og problemstillinger og sikre videndeling mellem myndighederne i forhold til det praktiske arbejde med at fastlægge udlændinges identitet. Dette skal medvirke til at sikre, at relevant information om ID-udfordringer, viden eller erfaring på systematisk vis gøres tilgængelig for myndighederne.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 40 i, stk. 2, indføres der adgang til, at de offentlige myndigheder, som udlændinge- og integrationsministeren i medfør af stk. 7 kan beslutte at være omfattet af stk. 1, uden udlændingens samtykke kan videregive oplysninger, herunder oplysninger om udlændingens rent private forhold og andre fortrolige oplysninger, til Nationalt ID-center, hvis videregivelsen er nødvendig for varetagelsen af centerets funktioner.

Derved sikres det, at Nationalt ID-center til brug for varetagelsen af sine funktioner vil kunne modtage alle relevante oplysninger om en udlænding, herunder formodede falske og forfalskede dokumenter, hvilket er vigtigt i forhold til centerets opgave med at afdække misbrugsmønstre i forhold til identitetsmisbrug. Det vil samtidig være vigtigt i forhold til bl.a. at identificere tendenser og kortlægge metoder om dokumentfalsk med henblik på, at oplysningerne bliver gjort tilgængelige for de relevante myndigheder.

Det bemærkes, at videregivelsen af oplysninger til Nationalt ID-center normalt vil ske på baggrund af den forelæggende myndigheds anmodning om bistand til fastlæggelse eller kontrol af en udlændings identitet. Der vil dog også kunne være tilfælde, hvor Nationalt ID-center som led i sin generelle virksomhed bliver opmærksom på tendenser mv., hvor det vil være relevant at modtage eksempelvis pas eller andre id-dokumenter fra andre myndigheder.

Endvidere foreslås det i § 40 i, stk. 3, at Nationalt ID-center registrerer og opbevarer oplysninger, som centeret modtager i medfør af § 40 i, stk. 2, i forbindelse med varetagelsen af sine opgaver efter § 40 i, stk. 1, i en database, der føres af Nationalt ID-center. Oplysninger efter 1. pkt. kan efter den foreslåede bestemmelse behandles af Nationalt ID-center til de formål, der er nævnt i § 40 i, stk. 1, 1. pkt.

Nationalt ID-center har ansvaret for behandlingen af oplysninger i databasen, herunder rettigheder til bl.a. at berigtige, slette og opdatere oplysninger i databasen, ligesom myndigheden har dispositionsretten over oplysningerne i databasen. Det bemærkes i den forbindelse særligt, at opbevaring af de oplysninger, som Nationalt ID-center registrerer i den nævnte database, vil ske i overensstemmelse med persondatalovens § 5, stk. 5, hvorefter indsamlede oplysninger ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles.

Det bemærkes, at Nationalt ID-center som udgangspunkt ikke vil skulle beskæftige sig med sager, der indebærer politi-

mæssig efterforskning, herunder til eventuel brug for straffetlig forfølgning. Sådanne sager vil som udgangspunkt skulle håndteres af politikredse bistået af Rigspolitiet, Nationalt Kriminalteknisk Center. Der vil dog kunne forekomme tilfælde, hvor Nationalt ID-center vil modtage forespørgsler fra myndigheder i sager, hvor det senere viser sig, at der vil kunne være grundlag for straffetlig forfølgning. I disse tilfælde vil sagen blive færdigbehandlet af Nationalt ID-center, som svarer den anmodende myndighed, og det vil derefter på baggrund af en samlet vurdering af sagens omstændigheder være op til den pågældende myndighed at afgøre, om sagen skal overgives til videre behandling hos politiet. Ved vurderingen heraf kan Nationalt ID-centers vurdering af sagen indgå.

Nationalt ID-centers vurdering vil kunne indgå som bevis i en eventuel straffesag. Det forudsættes i den forbindelse, at der som udgangspunkt ikke indhentes udtalelser fra både Nationalt Kriminalteknisk Center i Rigspolitiet og Nationalt ID-center vedrørende det samme dokument.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.1-4.3.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 40 i, stk. 4, skal Nationalt ID-center udøve sine funktioner i fuld uafhængighed. Det indebærer, at Nationalt ID-center ikke er underlagt Udlændinge- og Integrationsministeriet eller andre offentlige myndigheder i faglig henseende. Hverken Udlændinge- og Integrationsministeriet eller andre offentlige myndigheder vil således kunne give instruks om behandlingen af en konkret sag, f.eks. en ægthedsundersøgelse af en udlændings dokument.

Det bemærkes, at Nationalt ID-center i administrativ henseende placeres under Udlændinge- og Integrationsministeriet, der vil være den øverste ansvarlige for Nationalt ID-centers bevillinger og andre økonomiske forhold, personale og IT.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 40 i, stk. 5, etableres der en referencegruppe i tilknytning til Nationalt ID-center, hvor fastlæggelsen af Nationalt ID-centers overordnede strategi, prioriteringer og indsatsområder såvel som retningslinjerne for centerets langsigtede virksomhed og udvikling skal ske. Referencegruppen vil ikke have beføjelser til at gribe ind i den daglige opgavevaretagelse.

Det daglige ansvar for Nationalt ID-centers arbejde vil påhvile Nationalt ID-centers leder, der er chef for centerets medarbejdere.

Referencegruppen vil bestå af medlemmer fra Ankestyrelsen, Flygtningenævnets Sekretariat, Justitsministeriet, Rigspolitiet, Statsforvaltningen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udenrigsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Udlændingenævnets Sekretariat og Udlændingestyrelsen. Udlændinge- og Integrationsministeriets medlem er formand for referencegruppen. De øvrige medlemmer udpeges af Udlændinge- og Integrationsministeriet efter indstilling fra myndighederne. Det forudsættes,

at Udlændinge- og Integrationsministeriet i almindelighed vil skulle følge indstillingerne. Sekretariatsfunktionen for referencegruppen varetages af Nationalt ID-center. Nationalt ID-centers leder deltager også i referencegruppens møder.

Det bemærkes, at Nationalt ID-center bør etablere en egen hjemmeside med henblik på bl.a. formidling om Nationalt ID-centers opgaver, tiltag og resultater såvel som om de undervisningstilbud, som centeret kan tilbyde offentlige myndigheder, samt med henblik på at synliggøre den samfundsmæssige betydning af ID-arbejdet.

Det foreslås i lovforslagets § 40 i, stk. 6, at Nationalt ID-center en gang årligt skal afgive en beretning om sin virksomhed til udlændinge- og integrationsministeren. Årsberetningen skal offentliggøres og forventes at blive gjort tilgængelig på centerets hjemmeside.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.4.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 40 i, stk. 7, kan udlændinge- og integrationsministeren fastsætte nærmere regler om, hvilke offentlige myndigheder der er omfattet af stk. 1.

Udlændinge- og integrationsministeren vil således i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse kunne bestemme, hvilke myndigheder der skal kunne fremsætte begæring over for Nationalt ID-center om afgivelse af udtalelse om et dokument til brug for myndighedens virksomhed eller for en afgørelse, som myndigheden skal træffe på grundlag af udenlandske dokumenter. Det forudsættes med lovforslaget, at udlændinge- og integrationsministeren fra tidspunktet for Nationalt ID-centers etablering bestemmer, at følgende myndigheder er omfattet af § 40 i, stk. 1: Ankestyrelsen, Flygtningenævnet, Justitsministeriet, politiet, Statsforvaltningen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udenrigsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Udlændingenævnet og Udlændingestyrelsen.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2018.

Det betyder, at Nationalt ID-center fra og med dette tidspunkt – som et uafhængigt kompetencecenter på ekspertniveau – kan afgive udtalelser og yde rådgivning og bistand til offentlige myndigheder i forhold til spørgsmål om fastlæggelse og kontrol af identiteten på udlændinge, som ønsker at indrejse i, eller som opholder sig i Danmark. Det har i den forbindelse ikke betydning, om en offentlig myndighed er kommet i besiddelse af f.eks. et dokument eller anden information om en udlænding før eller efter lovens ikrafttræden.

Til § 3

Den foreslåede bestemmelse, der vedrører lovens territoriale gyldighed, indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og

Grønland, men ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1117 af 2. oktober 2017, som ændret ved lov nr. 572 af 31. maj 2010, foretages følgende ændring:

1. Efter § 40 h indsættes:

§ 40 i. Nationalt ID-center afgiver udtalelser og yder rådgivning og bistand til offentlige myndigheder i forhold til spørgsmål om fastlæggelse og kontrol af identiteten på udlændinge, som ønsker at indrejse i, eller som opholder sig i Danmark. Nationalt ID-center etablerer endvidere et ID-netværk.

Stk. 2. De offentlige myndigheder, som udlændinge- og integrationsministeren i medfør af stk. 7 kan beslutte skal være omfattet af stk. 1, kan uden udlændingens samtykke videregive oplysninger, herunder oplysninger om udlændingens rent private forhold og andre fortrolige oplysninger, til Nationalt ID-center, hvis videregivelsen er nødvendig for varetagelsen af centerets funktioner.

Stk. 3. Oplysninger, som Nationalt ID-center modtager i medfør af stk. 2, registreres og opbevares i en database, der føres af centeret, og kan behandles af centeret til de formål, der er nævnt i stk. 1, 1. pkt.

Stk. 4. Nationalt ID-center udøver sine funktioner i fuld uafhængighed.

Stk. 5. Fastlæggelsen af Nationalt ID-centers overordnede strategi, prioriteringer og indsatsområder såvel som retningslinjerne for centerets langsigtede virksomhed og udvikling sker i Nationalt ID-centers referencegruppe. Nationalt ID-centers leder deltager i referencegruppens møder.

Stk. 6. Nationalt ID-center afgiver en årlig beretning om sin virksomhed til udlændinge- og integrationsministeren. Beretningen offentliggøres.

Stk. 7. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke offentlige myndigheder der er omfattet af stk. 1.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2018.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske eller grønlandske forhold tilsiger.